

րակուէին անոնք, և որոնք սակայն, քրիստոնէական կեանքին ու վկայութեան մէջ մեծագործութեանց հրաշափոխումով սուրբերու լուսապսակը իրենց ճակատին կը կրեն, ի հեճուկս յոխորտ, ամբարհաւան և կարծեցեալ գիտուններուն քամահրանքին և ամբարտաւանութեան:

Եկրտուածսներուն սիրտը փլատակ և միտքը աւերակոյտ մըն է, ու ատիկա դեռ տկարութիւն և յիմարութիւն է միայն:

Սակայն ի՞նչ փոյթ՝ «փրկուած»ներուն, անոնց այսինքն՝ որոնք հոգին փրկութեան սիրոյ լոյսով է ողողուած, ան է ճշմարտ իմաստութիւնն ու զօրութիւնը:

Ու այդ իմաստութիւնն ու զօրութիւնն էր, այսինքն խաչին փրկագործութեան օտակուռ էջը, քրիստոնէական ծառայութեան, մարդասիրութեան ու բարութեան, որ պիտի առնէր Հերակլ կայսրը, յուսնական հայաբաժնի մերազն Մտեթ Գնունի զօրավարին գլխաւորութեամբ, հզօր բանաւ կողմէ գրեւ տալու պարսկ թագաւորին վրայ և պարտութեան մատնելու, և հարկադրելու կնքել խաղաղութեան դաշինքը, պայման դնելով Ս. Ուսէր վերագործնել, և առօք փառօք առնելով Ուսէր կը վերագառնար Կ. Պոլիս, և անկէ ալ պատուով և հանգէտով կը բերէր Երուսաղէմ, ու կը զետեղէր իր բուն սրբարանին վրայ, ուրկէ գերուած էր ան պարսկներէն: Ու այդ օրէն կը սկսի Ուսէր վերացի տօնակատարութիւնը մեր բնաշխարհին ու սփիւռքի չորս ծագերուն սփռուած Հայութեան կողմէ:

Կը յիշուի, աշնան կուէքէն վերջ, մեր բնաշխարհի բազմազան և բազմաբոլորեան ծաղիկներով խաչին զարդարուիլը անդատտաններու մէջ, և կատարուիլը Ուսէր վերացի եկեղեցական արարողութեան, հանդիսաւոր և պերճաւոր: Ուսէր սակայն, գաղափարապաշտ հայ ժողովուրդին համար, երբ քառակուսի իր թեքով տարածեց փրկագործութեան իր ճառագայթը մեր բնաշխարհին և ժողովուրդին վրայ, հաւաքապէս դարձաւ անոր պաշտանքին, այդ օրէն, իր փառքի ու յաղթութեան, իր արիւնի ու աւերի, գերութեան և գաղթերու, ի հեճուկս իր գէմ ի գործ դրուած անմարդկային ու գաղանային վայրագութեանց, իր մուծ ու կածանաւոր ճամբաներուն վերեւ, իբրեւ

Սիւն Հրեյիկն առաջնորդուեցաւ անոր լոյսով և հաւատքով, և միշտ իբրեւ յաղթերգ և ալէլու ունենալով իր շրթներուն վրայ օեսայ Բո եղիցի մեզ տպաւէնօ և «Փառք սուրբ խաչիդ իբր գրօշ միշտ բարձր բըռնած, և խաչը սփոփարար իր այսոյին անփակ ճառագայթը եղած է երկրի վրայ»:

Ու անոր շուքին ու ճառագայթին ներքեւ, Հայութիւնը սիրած է թաղուիլ գորովով, Ուսէր վերացի այս տօնին կը կատարուի յիշատակը Ս. Աթոռոյս և ազգին զոյգ բարեբար եղբայրներուն, Կարապետ և Գրիգոր Մելքոնեաներուն, որոնք իրենց բովանդակ հարստութիւնը նուիրեցին Ազգին ու Եկեղեցիին, մեր կրօնական ու կրթական մեծ հաստատութեանց, Ս. Էջմիածնի, Ս. Աթոռոյս, Անթիլիասի, Կ. Պոլսոյ նուիրապետական Աթոններուն, և Բարեգործականի, Դպրեմանքերուն ու վարժարանին մէջ, ազգային, կրօնական, գիտական դաստիարակութեան լոյս ջամբելու մատաղ մեր հայ սերունդներուն:

Կ'օրհնենք այսօր անոնց յիշատակը ու կը մաղթենք, իբր երախտաւորեալներ այդ պատուական բարեբարներուն, որ Տէրը իր երեսի լոյսերուն և արքայութեան կայքերուն արժանի ընէ զանոնք:

ՀԱՅՐԻԿ ԵՊՍ. ԱՍՆԱՆԵԱՆ

ՆԱԶԷ

.

Իսկ թէ թաղուիս իր օտիկն սակ՝
Ինքի Բեզի շող մը կուտայ,
Ոչինչից ղէմ Յոյսին անփակ
Ճառագայթը երկրի վրայ:

Ու այդ Ոյմը, այդ Կամքն ու Դոսք,
Այդ Կայծն ու Վրէժ, այդ Փառքը տակ,
Այդ Ենորհն ու Երուխ, այդ Յոյսն հոսմայն,
Քեզի սրբուած ԽԱՏԷ է միայն:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ